

Zlatá doba české biologické olympiády pokračuje

33. ročník Mezinárodní biologické olympiády (International Biology Olympiad, IBO) se konal v arménském hlavním městě Jerevanu. Výprava České republiky dosáhla mimořádného úspěchu, neboť všichni soutěžící získali medaile a to včetně kovu nejcennějšího (zlaté medaile si z IBO odváží zhruba 10 % nejlepších, stříbrné dalších 20 % a bronzové následujících 30 % soutěžících). Stabilním ziskem medailí pro všechny členy týmu se řadíme mezi nejlepší evropské země. Zlatý medailista Marek Pavlica navíc obsadil 5. místo celkového pořadí, což je umístění skutečně prestižní. Marek svým výsledkem navázal na loňskou účast v distanční podobě Mezinárodní biologické olympiády zvané IBO Challenge II, která byla organizována z Portugalska, a kde také dosáhl zlatého umístění. V předchozím distančním ročníku (IBO Challenge 2020), organizovaném z Japonska, získal zlato Jiří Janoušek. Umístění mezi 10 % nejlepších mladých biologů světa si tak čeští soutěžící drží už třetím rokem v řadě.

Celkem se letošní IBO zúčastnilo 237 soutěžících z 62 zemí světa. Vítězem celé soutěže se stal Yakov Dmitrievich Korobitsyn z Nezávislé olympijské delegace, sdružující studenty z Ruska. Tato delegace byla zároveň nejúspěšnější výpravou letošní soutěže. Po jedné zlaté medaili získali z evropských zemí také reprezentanti Bulharska (celkově 3. místo), Polska, Maďarska a Německa.

Výsledky našich soutěžících v celkovém pořadí:

- 5. Marek Pavlica, Gymnázium Na Vítězné pláni, Praha 4, zlatá medaile
- 68. Daniel Čičovský, Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína Hradec Králové, stříbrná medaile
- 77. Matěj Pokorný, Gymnázium AŠ, bronzová medaile
- 93. Matěj Vostrčil, Gymnázium Suverénního řádu maltézkých rytířů ve Skutči, bronzová medaile

Český tým po závěrečné ceremonii. Zleva mentoři Antonín Reiter, Lenka Libusová a Jan Černý, dále soutěžící Marek Pavlica, Matěj Vostrčil, Daniel Čičovský a Matěj Pokorný.

Letošní ročník se po dvou letech distanční soutěže vrátil k prezenčnímu formátu akce, což opět umožnilo zařadit plnohodnotné praktické úlohy. Celkem byly čtyři, zaměřené na velkou šíři biologických znalostí a dovedností. Úloha z bioinformatiky byla velmi moderně a kvalitně připravená. Soutěžící analyzovali a zpětně rekonstruovali část chemokinové signální dráhy. Biochemická úloha testovala pečlivost a dovednosti v laboratorní praxi, využití laboratorních přístrojů (např. spektrofotometr), měření základních laboratorních dat, jejich grafickou analýzu a související výpočty. Úloha z rostlinné anatomie a fyziologie byla svým obsahem poměrně tradiční, zaměřila se na řezu rostlinnými pletivy, jejich barvení a pozorování. Úloha ze systematiky a morfologie živočichů se věnovala determinaci místních druhů ryb podle určovacích klíčů, úvahám o evoluci ryb a otázkám z rybí fyziologie a morfologie. V teoretické části čekaly na studenty dva obsáhlé testy, z nichž každý se skládal z 50 otázek. Řešené otázky vyžadovaly znalosti na úrovni vysokoškolských studentů biologie, ale také analytické myšlení a schopnost orientace v grafech či schématech.

Organizačně byl 33. ročník IBO zjevně postižen absencí prezenční soutěže v předchozích dvou letech. Vystaly tak některé problémy a složitosti, které v průběžně navazujících ročnících do roku 2020 byly díky zkušenosti organizátorů s prezenční soutěží méně výrazné. Nakonec se však za spolupráce místních organizátorů, řídicího výboru IBO i celé mezinárodní jury podařilo těžkosti překonat a pro studenty byla připravena zajímavá a regulérní soutěž. Odborný program byl doplněn i bohatým programem kulturně-společenským. Ten plně využil mimořádných kulturních hodnot a historických souvislostí Arménie, jako jedné z historických kolébek vzdělání a kultury východního středomoří. Díky množství příležitostí k vzájemnému poznávání a diskusím byl naplněn i další důležitý cíl soutěže – navázání mezinárodních přátelství, pocitu pospolitosti studentské i vědecké komunity napříč geografickými či kulturními světy jednotlivých soutěžících.

V organizační úrovni IBO si Česká republika i nadále udržuje mimořádné postavení a renomé zakladatelské země, která hraje důležitou roli ve výkonných strukturách IBO. Dr. Lenka Libusová byla vysokým počtem hlasů znovuzvolena do šestičlenného řídicího výboru IBO (Steering Committee) a nejbližší čtyři roky se tak bude dále podílet na směřování a praktickém fungování této prestižní mezinárodní soutěže.

Za reprezentaci ČR na 33. IBO

Lenka Libusová